

VZGOJNI NAČRT ŠOLE

1. UVOD

1.1 Zakonska podlaga

Vzgojni načrt je oblikovan na podlagi:

- 1. Konvencije o otrokovih pravicah (OZN, sprejela Generalna skupščina, 1989).**
- 2. Bele knjige o vzgoji in izobraževanju v R Sloveniji (izdal ZRSŠ, 2011).**
- 3. Izhodišč kurikularne prenove (pripravil NKS, 1997).**
- 4. 2. člena ZOFVI (cilji vzgoje in izobraževanja).**
- 5. 2. člena ZOŠ (cilji OŠ).**
- 6. 4. člena ZvRT (cilji predšolske vzgoje).**
- 7. Učnih načrtov za posamezne predmete.**
- 8. Obvestil ministrstva za šolstvo in šport.**
- 9. Priporočil ZRSŠ.**

1.2 Pomen vzgojnega načrta

Z vzgojnim načrtom zagotavljamo kontinuiran proces izboljševanja kakovosti bivanja v šoli in z njim uresničujemo in razvijamo vrednote, ki so bile prednostno ugotovljene v analizi stanja vzgojnega dela na šoli. Z njim skrbimo za kvaliteto odnosov, ki so pogoj za učinkovito pridobivanje različnih znanj, spretnosti in veščin učencev ter za njihov zdrav in celostni razvoj.

1.3 Izhodišča in uresničevanje vzgojnega načrta

Izhodišče vzgojnega delovanja predstavlja 2. člen Zakona o osnovni šoli (4. člen Zakona o vrtcih), v katerem so podrobno predstavljeni cilji izobraževanja.

Vzgojni načrt je oblikovan na sprejetih dogovorih med zaposlenimi, učenci in starši. Omogoča sodelovanje in skupno odgovornost pedagoških delavcev, učencev, staršev in lokalne skupnosti.

Uresničevali ga bomo v skladu s pravili stroke, sprejetimi zakoni, na podlagi izdanih predpisov in aktov šole ter skladno z učnimi načrti.

Vzgojni načrt je dokument, ki se na osnovi spremljanja in evalvacije dopolnjuje, nadgrajuje, spreminja.

1.4 Vzgojni načrt vsebuje:

- TEMELJNE VREDNOTE IN NAČELA

- NAČINE DOSEGANJA IN URESNIČEVANJA CILJEV, NAČEL IN VREDNOT z:

- upoštevanjem potreb in interesov učencev
- upoštevanjem posebnosti širšega okolja

- VZGOJNE DEJAVNOSTI:

- proaktivne (preventivne) vzgojne dejavnosti
- svetovanje in usmerjanje

- VZGOJNE POSTOPKE IN UKREPE

- vzgojni postopki
- vzgojni ukrepi
- administrativne sankcije/opomini

- OBLIKE VZAJEMNEGA SODELOVANJA ŠOLE S STARŠI

- njihovo vključevanje v uresničevanje vzgojnega načrta s katerimi šola razvija varno in spodbudno okolje

- POHVALE, PRIZNANJA IN NAGRADE

- SPREMLJANJE URESNIČEVANJA VZGOJNEGA NAČRTA

2. NAČELA IN VREDNOTE

2.1 NAČELA

• NAČELO CELOSTNEGA PRISTOPA

Za strokovno delovanje šole je pomembno, da k svojemu delu vselej pristopamo celostno, da upoštevamo posameznika kot osebnost v celoti in pri tem ne spregledamo, da je posameznik s svojim ravnanjem vselej del ožjega in širšega socialnega okolja. To pomeni, da je potrebno upoštevati posameznikove povezave z okoljem, ki vplivajo na njegovo ravnanje.

• NAČELO VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA

V šolskem prostoru je nujno razvijati pozitiven odnos posameznika do učenja in razumevanje pomena vseživljenjskega učenja v vseh obdobjih človekovega življenja. Ob tem je potrebno spodbujati zavedanje učencev o pravici do učenja in izobraževanja ter krepiti njihovo soodgovornost zanj.

• NAČELO DRŽAVLJANSKE IN DOMOVINSKE VZGOJE

Državljanska vzgoja je eden bistvenih elementov izobraževanja, saj posamezniku omogoči, da se sistematično seznanja z delovanjem družbe in politike na različnih ravneh ter pridobiva znanja za to, da bo lahko dejaven, kompetenten in odgovoren državljan, sposoben prispevati k razvoju in dobrobiti družbe ter demokratičnosti okolja, v katerem živi. Z vzgojnim delovanjem šola krepi razvoj domoljubja posameznika.

• NAČELO SPOŠTOVANJA TEMELJNIH VREDNOT

Človekove pravice so vselej hkrati tudi dolžnosti. Zavezujejo k spoštovanju dostojanstva vsakega posameznika in s tem spodbujajo k razumevanju, strpnosti in sodelovanju. Oblikovanje samostojnega, razmišljujočega in odgovornega posameznika, ki se opira na kakovostno pridobljeno znanje in socialne ter druge spretnosti, je temeljni cilj vzgoje in izobraževanja.

Načini doseganja in uresničevanja načel

Za doseganje in uresničevanje načel in ciljev osnovnošolskega izobraževanja bomo v šoli:

- zagotavljali kvalitetno vzgojno izobraževalno delo za pridobivanje splošnih in uporabnih znanj, ki učencem omogočajo samostojno, učinkovito, ustvarjalno in kritično soočanje z družbenim in naravnim okoljem;
- organizirali vzgojno-izobraževalno delo na način, ki bo omogočal osebni razvoj učencev v skladu z njihovimi sposobnostmi, interesi, močnimi področji in zakonitostmi razvoja;
- organizirali različne aktivnosti, srečanja, predavanja, delavnice idr., kjer bodo učenci s sodelovanjem razvijali medsebojno spoštovanje, strpnost, razumevanje in sprejemanje različnosti, odgovornost, solidarnost in druge vrednote;
- zagotavljali pogoje za doseganje odličnosti pri učencih, ki so nadarjeni na različnih področjih;
- z razvijanjem učnih navad in strategij, s projekti, tekmovanji, sodelovanjem s širšim okoljem, in s spodbujanjem k nadaljnemu izobraževanju (formalnemu in neformalnemu) bomo pri učencih spodbujali zmožnosti za vseživljenjsko učenje;
- ob državnih in kulturnih praznikih bomo organizirali proslave, prireditve in kulturne dejavnosti, s katerimi bomo razvijali zavest o državni pripadnosti in narodni identiteti, vedenja o zgodovini Slovencev, njihovi kulturni in naravni dediščini ter spodbujanje državljske odgovornosti;
- zagotavljali spodbudno šolsko okolje, v katerem se bodo učenci počutili sprejete in varne in razvijali sodelovalni odnos med učitelji, starši in učenci.

2.2 VREDNOTE

Vrednote so prepričanja o tem, kaj cenimo kot pozitivno, zaželeno in vredno truda. Delujejo kot notranji kompas in določajo pojmovanja tega, kar je pomembno, za kar si je vredno prizadevati in zavzemati.

V okviru vzgojnega načrta šole poseben poudarek namenjamo naslednjim vrednotam:

- medsebojnemu spoštovanju,
- varnosti
- odgovornosti
- skrbi za zdravje in okolje.

Načini doseganja in uresničevanja vrednot

MEDSEBOJNO SPOŠTOVANJE

UČITELJI	UČENCI
- z lastnim vzgledom spodbujamo pozitivno in vljudno komunikacijo med sodelavci, učenci in starši,	- s sošolci, učitelji in drugimi zaposlenimi gojimo pozitivno, vljudno in spoštljivo medsebojno komunikacijo,
- gojimo prijazne in spoštljive medosebne odnose (med sodelavci, učenci in starši),	- skrbimo za prijazne in spoštljive odnose z vsemi učenci, učitelji in drugimi zaposlenimi,
- različnosti pri sodelavcih, učencih in starših ne vrednotimo, temveč jo spoštujemo in sprejemamo,	- spoznavamo različnost med ljudmi in jo strpno sprejemamo,
- skrbimo za razvoj samospoštovanja in	- skrbimo za to, da vse sošolce vključimo in sprejmemo k aktivnemu sodelovanju pri pouku in

zdrave samopodobe pri učencih.

jih povabimo k igri.

VARNOST

UČITELJI

- ustvarjamo zaupanje med seboj in učencev do nas,
- pravični smo pri odločitvah, nagradah, pohvalah, kaznih,
- ne kritiziramo osebnosti učencev, le dejanja ter omogočamo popravljanje napak,
- skrbimo za varnost vseh v šoli in ustrezno ukrepamo na »videno in slišano«.

UČENCI

- ni nas strah spregovoriti in se zmotiti; upamo si povedati svoje mnenje,
- poznamo in zavedamo se posledic nepravilnega ravnanja ter sprejemamo posledice svojih dejanj,
- razrednika ali drugega strokovnega delavca obvestimo o kršenju šolskih pravil – še posebej o verbalnem ali fizičnem nasilju, zasmehovanju, zastraševanju in povzročanju materialne škode.

SKRB ZA ZDRAVJE IN OKOLJE

UČITELJI

- skupaj z učenci skrbimo za urejeno okolico šole,
- skupaj z učenci ločeno zbiramo odpadke,
- z različnimi dejavnostmi učence osveščamo in spodbujamo k zdravemu življenjskemu slogu (prehrana, skrb za higieno, preprečevanje različnih odvisnosti, razvijanje pozitivne samopodobe, učinkovita izraba prostega časa).

UČENCI

- skrbimo za čisto in urejeno okolico šole
- ločujemo odpadke,
- skrbimo za čistost in urejenost učilnice in skupnih šolskih prostorov,
- spodbujamo drug drugega k skrbi za čistočo in urejenost,
- skrbimo za primerno osebno higieno in se izogibamo škodljivim prehranskim navadam,
- aktivno in zdravo izkoristimo svoj prosti čas.

ODGOVORNOST

UČITELJI

- izpolnjujemo svoje obveznosti in smo strokovno pripravljeni na pouk,
- se strokovno in osebno izobražujemo in izpopolnjujemo,
- spremljamo učenčev napredek in ga pri delu spodbujamo,
- pohvalimo in vzgojno ukrepamo, ukrepe utemeljimo in se o njih pogovarjamo s kolegi, učenci in starši,
- smo dosledni pri izvajanju ukrepov,
- učinkovito rešujemo nesporazume s kolegi, učenci in starši (pogovor, mediacija,...).

UČENCI

- poznamo in upoštevamo pravice in dolžnosti učencev,
- poznamo in upoštevamo pravila hišnega reda in pravila šolskega reda,
- redno opravljamo domače naloge,
- k pouku prihajamo pripravljeni,
- k pouku prinašamo učne pripomočke,
- s sodelovanjem pri pouku sošolcem in učiteljem omogočimo spremljanje in izvajanje pouka,
- ponudimo pomoč, ko jo sošolec potrebuje,

- se učimo učinkovitega reševanja
nesporazumov.

3. VZGOJNE DEJAVNOSTI

3.1 PROAKTIVNE (PREVENTIVNE) DEJAVNOSTI

Za varno in spodbudno okolje in za doseganje ciljev bomo v šoli uvajali proaktivne (preventivne) vzgojne dejavnosti, s katerimi šola razvija varno in spodbudno okolje za doseganje ciljev iz 2. člena tega zakona in potrebe po:

- varnosti (sprejetosti, pripadnosti in vključenosti),
- individualnosti, uspešnosti in potrjevanju,
- svobodi, ustvarjalnosti,
- gibanju in sprostitvi.

Posebno pozornost bomo namenili:

- oblikovanju dobrih medosebnih odnosov,
- solidarnosti in skrbi za vrstnike,
- razvijanju socialnih veščin, prostovoljnemu delu, vrstniškemu sodelovanju in pomoči,
- vrstniškemu svetovanju in posredovanju (vrstniška mediacija),
- spoštovanju in upoštevanju različnosti,
- reševanju problemov,
- razvijanju moralnih vrednot,
- sprejemanju odgovornosti za svoje vedenje,
- vrednotenju lastnega vedenja in vedenja vrstnikov.

Posebno skrb bomo namenili:

- učencem, ki se težje vključujejo v skupino,
- žrtvam nasilja (vrstniškega in nasilja v družini),
- posebej ranljivim skupinam učencev,
- odkrivanju prikritih oblik nezaželenega vedenja,
- spremljanju odnosov med učenci v oddelku.

Tematsko usmerjene vzgojne dejavnosti šole bodo organizirane:

- v okvirih ur oddelčne skupnosti,
- ob dnevih dejavnosti,
- v interesnih dejavnostih,
- kot posebni šolski projekti,
- integrirane v vzgojno-izobraževalni proces.

Teme, ki jim bomo posvetili posebno pozornost:

a.) Program preprečevanja odvisnosti in spodbujanja k zdravemu življenjskemu slogu

- Skupni naravoslovni dan »PREVENTIVA«: 5 ur
- Skupni naravoslovni dan »EKO DAN«: 5 ur
- Vzgojni oddelčni program: 5 ur
- Otroški parlament: 5 ur

3.2 SVETOVANJE IN USMERJANJE

Svetovanje in usmerjanje pomaga učencem pri reševanju problemov v zvezi z njihovim razvojem, delom, pri odnosih z drugimi, razvijanju samopresoje in pri prevzemanju odgovornosti. Svetovanje in usmerjanje spodbuja razvijanje samovrednotenja, samokontrole, zavedanje svobodnih izbir v mejah, ki jih postavlja skupnost, in razvijanje odgovornosti za lastne odločitve in ravnanja.

- Svetovanje in osebni svetovalni pogovori učiteljev, strokovnih delavcev (v okviru razrednih ur, govornih in pogovornih ur pri reševanju težav na področju učenja in razvijanja učnih strategij, načrtovanja ciljev, vrednotenja lastnega napredka in doživljanja sebe in drugih)

- Vključevanje zunanjih institucij:

Sodelovanje strokovnih sodelavcev pri celostni obravnavi otroka in družine: Zdravstveni dom Lenart, Nacionalni inštitut za javno zdravje, centri za socialno delo, Svetovalni center za otroke, mladostnike in starše Maribor, Center za sluh in govor Maribor, Strokovni center za avtizem, Center za celostno obravnavo otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami, Zdravstveni dom Adolfa Drolca Maribor, Zavod za šolstvo Maribor, Policija, Rdeči križ, Ekološko-kulturno društvo za boljši svet.

4. VZGOJNI POSTOPKI IN UKREPI

4.1 VZGOJNI POSTOPKI

- šolska mediacija – postopek v katerem se ljudje, ki so v sporu, ob pomoči tretje osebe (usposobljenih šolskih ali vrstniških mediatorjev), pogovorijo in ugotovijo, kje so točke njihovega spora;
- spremljanje otrokovega napredka s pomočjo vedenjsko-kognitivne metode in drugih opazovalnih metod;
- vključitev v alternativno dejavnost (eko dejavnosti, pomoč tutorja ...).

4.2 VZGOJNI UKREPI

Vzgojni ukrepi obsegajo posledice kršitev pravil šole. Uporabljajo se, kadar učenci niso pripravljeni sodelovati pri reševanju problemov in so bile predhodno izvedene vse druge vzgojne dejavnosti. Učencem pomagajo spoznavati njihove obveznosti do drugih ljudi in pomen pravil v družbeni skupnosti. Izvajanje vzgojnih ukrepov je povezano z nudenjem podpore in vodenjem učenca, iskanjem možnosti in priložnosti za spremembo neustreznega vedenja. Pri tem sodelujejo učencem, starši in strokovni delavci šole, ki skupaj oblikujejo predloge za rešitev.

- ukinitve nekaterih pravic, ki so povezane s pridobljenimi statusi učencev in nadstandardnim programom osnovne šole (interesne dejavnosti, projekti, zaključne ekskurzije, ...);
- zadržanje na razgovoru po pouku v zvezi z reševanjem problemov v soglasju staršev;

- dodatno spremstvo strokovnega delavca (npr. ob dnevih dejavnosti, ekskurzijah, šoli v naravi, ipd.);
- odstranitev učenca od pouka in organiziranje nadomestnega vzgojno-izobraževalnega procesa v šoli;
- drugi ukrepi, ki so določeni s Pravili šolskega reda.

4.3 ADMINISTRATIVNE SANKCIJE

- opomini

5. SODELOVANJE S STARŠI

Starši nosijo pomemben delež odgovornosti za otrokov razvoj in napredek, zato je nujno sodelovanje z njimi. V delovnem odnosu skupaj s starši in otrokom soustvarjamo pogoje za otrokov optimalni razvoj.

Oblike dela s starši so:

- govorilne ure – razgovori z razrednikom ali drugim učiteljem,
- svetovalni razgovori (svetovalna delavka, ravnatelj in drugi strokovni delavci),
- roditeljski sestanki,
- strokovna predavanja in delavnice za starše,
- okrogle mize,
- družabna srečanja,
- sodelovanje in izmenjava informacij preko e-asistenta.

Šola bo:

- poskrbela za prenos informacij do staršev,
- povabila starše na pogovor v primerih, ko je potreben poglobljen razgovor o otrokovem vedenju in počutju v šoli,
- po potrebi usmerjala starše v zunanje institucije,
- pisno povabila starše na govorilno uro v primeru, da se je ne udeleži ali si kako drugače pridobi informacij o otroku več kot dva meseca,
- podala prijavo v primeru zaznave nasilja v družini (psihično, fizično, zanemarjanje) na center za socialno delo in policijo.

6. POHVALE, PRIZNANJA in NAGRADE

Pohvale so lahko ustne ali pisne.

Kadar se učenec ali več učencev izkaže s prizadevnostjo pri enkratni ali kratkotrajni aktivnosti, so lahko ustno pohvaljeni.

Pisne pohvale se podeljujejo za:

- prizadevnost ter doseganje vidnih rezultatov, učnega napredka pri pouku, interesnih dejavnostih in drugih dejavnostih šole, torej pozitiven zgled v oddelku ali šolski skupnosti
- prizadevnost ter doseganje vidnih rezultatov pri različnih dejavnostih izven pouka
- doseganje vidnih rezultatov na šolskih športnih ali drugih tekmovanjih in srečanjih učencev z različnih področij znanja in delovanja,
- spoštljiv odnos in nudenje pomoči tistim, ki jo potrebujejo,

- iz drugih razlogov, ki jih ravnatelj oz. učiteljski zbor šole ali razrednik in mentorji ocenijo kot primerne za razlog ustne ali pisne pohvale.

Priznanja se podeljujejo za:

- večletno prizadevnost in doseganje vidnih rezultatov pri šolskem in izvenšolskem delu,
- doseganje vidnih rezultatov na raznih tekmovanjih in srečanjih, ki so organizirana za območje občine, regije in celotne države,
- večletno prizadevno sodelovanje in doseganje rezultatov pri interesnih in drugih dejavnostih,
- doseganje vidnih rezultatov na športnih, kulturnih in drugih področjih, kjer učenci predstavljajo šolo,
- večletno prizadevno delo v oddelčni skupnosti, šolski skupnosti in otroškem parlamentu,
- ob drugih razlogih, ki jih ravnatelj oz. učiteljski zbor šole ali razrednik in mentorji ocenijo kot primeren razlog za podelitev priznanja.

Nagrade se podeljujejo učencem v obliki:

- učnih pripomočkov,
- knjižnih nagrad,
- drugih posebnih ugodnosti ali udeležbe na taborih, letovanjih ipd.

Šola lahko podeli tudi nagrado za naj učenko ali naj učenca ter naj športnico in naj športnika šole. Pogoji za pridobitev nagrade so zapisani v razpisu, ki ga objavi šola na šolski spletni strani. Prav tako je v pravilniku o pridobitvi teh dveh nagrad navedeno, kdo razpisuje nagrado, kdo so člani komisije ter časovni okvir.

Nagrado lahko dobi posameznik, skupina učencev ali oddelčna skupnost.

7. URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE

Vzgojni načrt osnovne šole Sveta Ana je temeljni dokument za delo z otroki in učenci ter za sodelovanje s starši. Z njegovo realizacijo bomo uresničevali cilje 2. člena ZoŠ (4. člen ZvRT).

Predloge za izboljševanje vzgojnega dela na šoli zbiramo na osnovi sprotnega spremljanja dela v oddelčnih skupnostih in pri ostalih udeležencih vzgojno-izobraževalnega procesa. Sistematični pristop k vodenju izboljšav vključuje:

- pisna in ustna poročila,
- pogovore in analize na konferencah učiteljskega zbora,
- neformalne in formalne pogovore med delavci šole,
- sestanke strokovnih aktivov,
- sestanke staršev učencev posamezne oddelčne skupnosti,
- sestanke Sveta staršev,
- sestanke Sveta zavoda,
- ankete udeležencev učno vzgojnega procesa,

- pohvale in pripombe v skrinjicah »Zaupne besede« in »Pohvale, pripombe in pritožbe«,
- elektronsko pošto.

Naloge se bodo med letom tudi dopolnjevale s sklepi strokovnih organov šole, okrožnicami in navodili Ministrstva in Zavoda za šolstvo in šport Republike Slovenije ter s sklepi ustanovitelja.

Za realizacijo vzgojnega načrta so odgovorni vsi delavci šole.

Nosilci posameznih zadolžitev:

- SVET ŠOLE: Sprejme vzgojni načrt in poročilo o samoevalvaciji šole.
- UČITELJSKI ZBOR: Opravlja vzgojno-izobraževalni proces, oblikuje analize in smernice za nadaljnje delo.
- RAZREDNIKI: So odgovorni za vzgojno in ostalo delo v svojem oddelku.
- STARŠI: Sodelujejo pri pripravi in oblikovanju vzgojnega načrta in soustvarjanju šolske klime.
- RAVNATELJ: Uresničuje, spremlja, zagotavlja in ugotavlja kakovost s samoevalvacijo.